

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 197

din 10 iunie 2022

Cu privire la examinarea cererii prealabile depusă de „Reforma Art” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”

Pe data de 10 mai 2022, Consiliul Audiovizualului a recepționat cererea prealabilă inițială înaintată de „Reforma Art” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, privind anularea Deciziei nr. 139 din 06 mai 2022. La 30 mai 2022, „Reforma Art” SRL a depus cererea prealabilă motivată.

În argumentarea poziției sale, „Reforma Art” SRL menționează: *„De la început accentuăm că controlul legalității actelor de sancționare emise de o autoritate publică impune obligația de a constata dacă acestea corespund exigențelor legale, că faptele delictuale înscrinate persoanei au fost probate suficient, că toate dubiile sunt interpretate în beneficiul persoanei învinuite reieșind din prezumția de nevinovăție de care aceasta beneficiază în temeiul art. 21 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 al CEDO.*

La fel, urmează să se verifice dacă sancțiunea aplicată este conformă cu caracterul și gravitatea abaterii, împrejurările în care abaterea a fost săvârșită, cauzele și consecințele abaterii, gradul de vinovăție al furnizorului de servicii media, conduita acestora, impactul faptei etc.

În speță, însă, învinuirile înaintate prin decizia contestată sunt lovite de vicii fundamentale în condițiile necorespunderii învinuirilor respective exigențelor legale.

Această concluzie este fortificată și prin dispozițiile art. art. 118 și 119 din Codul administrativ, ce statuează că motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreționar corespunzător obligațiilor sale”.

Cu referire la aceste afirmații, este de menționat că decizia Consiliului Audiovizualului nr. 139 din 06 mai 2022 este motivată în conformitate cu prevederile Codului administrativ, la care face trimitere inclusiv „Reforma Art” SRL. Decizia Consiliului Audiovizualului conține motivarea în

drept și motivarea în fapt, cu indicarea detaliată a probelor și a argumentelor care au stat la baza sancționării „Reforma Art” SRL.

În cererea prealabilă, „Reforma Art” SRL mai susține: *„Un prim argument al ilegalității vădite a actului administrativ contestat constă în nerespectarea cerințelor legale aferente conținutului petiției în baza căreia a fost aplicată sancțiunea.*

Astfel, potrivit prevederilor art. 75 alin. (l) lit. b) din Codul administrativ, petiția conține următoarele elemente; b) domiciliul sau sediul petiționarului și adresa de poștă electronică dacă se solicită răspuns pe această cale. Or, norma legală citată impune ca și condiție de valabilitate obligatorie inserarea în petiție a domiciliului sau sediului petiționarului. Această informație lipsește în petiția admisă de Consiliul Audiovizualului! Am întrevăzut că actul administrativ contestat încearcă să acopere această gravă omisiune prin inducerea ideii ca fiind suficientă menționarea doar a adresei de email a persoanei, doar că legea este explicită și obligă să fie indicate domiciliul sau sediul!

Reieșind din prevederile art. 76 alin. (l) din Codul administrativ, petițiile anonime sau cele depuse fără indicarea adresei poștale sau electronice a petiționarului nu se examinează.

Prin urmare, în contextul în care în petiția supusă examinării clar lipsea adresa de domiciliu și/sau a reședinței petiționarului, Consiliul Audiovizualului era obligat să dispună neexaminarea acestei petiții pe motivul necorespunderii ei cerințelor legale aferente de conținut! Această omisiune afectează întregul proces administrativ și atrage nulitatea absolută a actului administrativ contestat”.

Cu referire la aceste afirmații este de menționat că prevederile art. 76 alin. (1) din Codul administrativ statuează: *„Petițiile anonime sau cele depuse fără indicarea adresei poștale sau electronice a petiționarului nu se examinează”.*

Astfel, este de specificat că petiția nu a fost anonimă, petiția a fost prezentată la sediul Consiliului Audiovizualului personal de cetățeanul Serghei Rusu, care a solicitat să fie informat despre rezultatele examinării petiției, prin intermediul poștei electronice, indicate în petiție.

Respectiv, nu au fost îndeplinite condițiile de la art. 76 alin. (1) din Codul administrativ pentru a nu examina petiția, deoarece legiuitorul expres a prevăzut dacă nu este indicată „adresa poștală sau electronice a petiționarului”, iar petiția examinată conține poșta electronică a petiționarului.

„Reforma Art” SRL, în cererea prealabilă, afirmă: *„Cât privește fondul alegațiilor expuse în petiție, el se referă la difuzarea înregistrării interviului cu renumitul jurnalist ucrainean Dmitry Gordon. În cadrul acestui interviu, jurnalistul menționat a expus comentariile, analizele și viziunile sale în privința războiului pornit de Federația Rusă împotriva Ucrainei și le-a dat aprecierile sale personale, informațiile referitoare la numărul jertfelor acestui război nedrept și pierderile tehnicii, la care s-a făcut referire, au fost preluate de la autoritățile ucrainene, care sunt libere pe rețelele de informare electronică.*

E de menționat că actul administrativ contestat este expus în altă limbă decât limba procedurii administrative, ce contravine prevederilor art. 26 din Codul administrativ, care stabilește că limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație, fiind vorba despre limba de stat, limba română.

Contrar acestui fapt, prin decizia Consiliului Audiovizualului contestată acuzațiile ne sunt formulate în limba rusă, conținutul căreia este dificil de examinat prin prisma limbii de procedură legală, ceea ce atrage vicierea ireversibilă a întregii proceduri administrative.

Dat fiind înaintarea presupuselor acuzații într-o altă limbă decât cea stabilită de procedura administrativă, solicităm expres remiterea acuzațiilor în limba română, pentru a înțelege esența acuzațiilor aduse, fiind evident că nu ne este clară „învinuirea””.

Cu referire la aceste afirmații, menționăm că întreaga procedură administrativă a fost desfășurată în limba română, iar utilizarea în decizia Consiliului Audiovizualului a unor texte în limba rusă nu prezumă că procedura administrativă a fost în altă limbă. Frazele în limba rusă indicate în decizia Consiliului Audiovizualului reprezintă doar descifrarea exactă a emisiunii difuzată de „Jurnal TV”. Conform prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale, furnizorul de servicii

media audiovizuale este în drept să difuzeze programe locale în proporție de maxim 20% în alte limbi decât limba română.

Astfel, în cazul în care sunt monitorizate programele respective, descifrarea acestora are loc în limba difuzată de însuși furnizorul de servicii media. Totodată, atragem atenția și la faptul că motivarea deciziei a fost efectuată în limba română.

„Reforma Art” SRL, în cererea prealabilă, mai afirmă: *„În continuare, am atestat că am fost sancționați pentru presupusa abatere calificată în baza art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, care stabilește că în cadrul programelor audiovizuale de știri și de debateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: b) evitarea oricăror forme de discriminare.*

Atragem atenția că despre această acuzare și presupusă calificare a acțiunilor noastre în baza acestei norme nu am cunoscut până la data recepționării nemijlocite a actului administrativ contestat.

Pretinsa calificare în baza acestei norme nu s-a regăsit în textul petiției, după cum Consiliul Audiovizualului niciodată nu ne-a informat că examinează faptele noastre în baza acestei norme legale. Dreptul la un proces echitabil, care se aplică și procedurilor pre-judiciare, instituie garanții suficiente persoanei acuzate de comiterea unei abateri pentru a cunoaște de ce este acuzat și îi conferă acesteia un timp suficient pentru a-și prezenta poziția și argumentele în susținerea nevinovăției sale.

Contrar acestor garanții legale noi nu am avut timp suficient pentru a pregăti apărarea în baza acestor calificări pentru care ne-a fost aplicată sancțiunea, ceea ce reprezintă o atentare inadmisibilă asupra procedurii echitabile. Or, calificarea nemijlocită a pretinselor fapte ilegale, s-a efectuat anume prin această decizie, fără informarea noastră prealabilă.

În această privință sunt relevante prevederile art. 94 alin. (1) din Codul administrativ, care stabilește că înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Or, noi nu am fost audiați și nu am avut nicio posibilitate reală de a participa la acea ședință, actul administrativ fiind adoptat fără respectarea acestor garanții procesuale – de informare prealabilă despre calificarea faptelor.

Conduita dată a Consiliului Audiovizualului reprezintă o derogare și de la art. 83 alin. (7) și (8) din Codul serviciilor media audiovizuale, ce instituie un termen prealabil de informare de 10 zile lucrătoare înainte de desfășurarea ședinței publice în cadrul căreia va fi examinată sesizarea sau petiția, precum și că Consiliul Audiovizualului examinează sesizarea sau petiția în lipsa subiecților interesați dacă a fost respectată procedura informării prealabile a acestora.

De asemenea, s-a derogat și de la pct. 5 din Regulamentul privind participarea titularilor licențelor de emisie și ai autorizațiilor de retransmisie, consumatorilor de programe și altor persoane interesate la ședințele CCA, aprobat prin Decizia nr. DCCA 98/2008 din 17.10.2008, prin care este stabilit că examinarea încălcărilor comise de către titularii licențelor de emisie sau ai autorizațiilor de retransmisie se efectuează numai în prezența persoanei care este trasă la răspundere. În lipsa acesteia cazul poate fi examinat, dacă există date privind anunțarea din timp a persoanei despre locul și timpul examinării și dacă din partea ei n-a fost primit niciun demers motivat privind amânarea examinării chestiunii respective.

Nota: în cazurile când participarea solicitanților este obligatorie, dar la ședința CCA nu se prezintă reprezentantul împuternicit al titularului, examinarea chestiunii este amânată pentru ședința viitoare, excepție fiind petrecerea concursurilor privind eliberarea licențelor de emisie, când neprezentarea este calificată ca retragere tacită din concurs.

Astfel, Consiliul Audiovizualului nu ne-a remis vreun act de acuzare înainte de ședință, nu a respectat termenul de informare prealabilă de minim 10 zile, ceea ce a atras încălcarea dreptului nostru de a cunoaște acuzațiile aduse, de a ne pregăti apărarea și de a participa efectiv la ședința în cadrul căreia s-a examinat chestiunea ce ne privește. Circumstanțele date atrag nulitatea absolută a actului administrativ contestat”.

Cu referire la aceste afirmații, menționăm că conform prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale, nu este prevăzută obligația Consiliului Audiovizualului de a prezenta raportul de monitorizare cu 10 zile lucrătoare înainte de ședința publică. Termenul de 10 zile, prevăzut la art. 83 alin. (7) din Codul, la care se face trimitere, se referă la informarea subiecților interesați despre data, ora și locul desfășurării ședinței publice a Consiliului Audiovizualului în cadrul căreia va fi examinată sesizarea sau petiția și nicidecum nu prevede obligația Consiliului Audiovizualului de a remite raportul de monitorizare cu 10 zile înainte de desfășurarea ședinței publice a Consiliului Audiovizualului.

În altă ordine de idei, este de specificat că art. 83 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale prevede: „În cazurile prevăzute la alin.(3) lit. b) și c), Consiliul Audiovizualului, în termen de 15 zile lucrătoare din data depunerii sesizării ori petiției, efectuează un control privind circumstanțele de fapt. Termenul respectiv poate fi prelungit prin decizia Consiliului Audiovizualului cu cel mult 15 zile lucrătoare. În cel mult 5 zile lucrătoare după efectuarea controlului privind circumstanțele de fapt, Consiliul Audiovizualului examinează sesizarea sau petiția în ședința publică, anunță rezultatele controlului, audiază subiecții interesați și decide respingerea sau acceptarea sesizării ori petiției și, după caz, aplicarea unei sancțiuni, în condițiile prevăzute de prezentul cod”.

În opinia „Reforma Art” SRL, „Consiliului Audiovizualului trebuie să remită raportul de monitorizare furnizorului de servicii media după finisarea controlului cu 10 zile lucrătoare înainte de desfășurarea ședinței publice a Consiliului Audiovizualului”, ceea ce nu este corect și contravine prevederilor legale, deoarece atunci se încalcă termenul de maxim 5 zile pentru stabilirea ședinței publice a Consiliului Audiovizualului în care vor fi anunțate rezultatele controlului. Un simplu calcul matematic, 15 zile lucrătoare pentru desfășurarea controlului și maxim 5 zile lucrătoare pentru anunțarea rezultatelor controlului în ședința publică a Consiliului Audiovizualului, la adunare este egal cu 20 de zile lucrătoare, pe când, 15 zile lucrătoare pentru desfășurarea controlului plus 10 zile pentru prezentarea raportului de monitorizare este egal cu 25 zile lucrătoare, ceea ce contravine grav prevederilor legale art. 83 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Reieșind din cele specificate mai sus, menționăm că la adoptarea Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 legiuitorul nu a prevăzut obligația Consiliului Audiovizualului de a remite raportul de monitorizare furnizorului de servicii media monitorizat, mai mult ca atât, Codul serviciilor media audiovizuale, la art. 83 alin. (4), prevede expres că rezultatele controlului sunt anunțate în cadrul ședinței publice a Consiliului Audiovizualului.

Însă, este de accentuat faptul că în vederea asigurării eficienței, rapidității și obiectivității procedurii administrative, Consiliul Audiovizualului remite raportul de monitorizare furnizorilor de servicii media înainte de desfășurarea ședinței publice a Consiliului Audiovizualului, pentru ca, eventual, dacă aceștia vor interveni în cadrul ședinței publice, să aibă posibilitatea de a se expune suplimentar și rapid cu privire la rezultatele monitorizării, fără a tergiversa procedura administrativă.

Cu referire la Decizia CCA nr. DCCA98/2008 din 17.10.2008, comunicăm că aceasta este desuetă, fiind aprobată în temeiul prevederilor Codului audiovizualului în vigoare la acel moment, care prevedea o altă procedură de examinare a petițiilor/sesizărilor. La moment, procedura/termenele de examinare a petiției/sesizărilor este prevăzută de Codul serviciilor media audiovizuale, care a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2019.

Mai mult ca atât, Consiliul Audiovizualului, prin scrisoarea nr. 544 din 03 mai 2022, a expediat furnizorului de servicii media „Reforma Art” SRL raportul de monitorizare. Totodată, prin scrisoarea nr. 427 din 08 aprilie 2022 și, repetat, prin scrisoarea nr. 544 din 03 mai 2022, Consiliul Audiovizualului a informat despre data ora și locul ședinței publice. Respectiv, a fost respectat termenul de 10 zile lucrătoare prevăzut la art. 83 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale, pentru informarea subiecților interesați despre data, ora și locul desfășurării ședinței.

Mai mult ca atât, în vederea facilitării accesului la ședință, pe lângă posibilitatea fizică de a se prezenta, furnizorul a fost informat că poate interveni în cadrul ședinței și online prin intermediul aplicației Viber. Respectiv, afirmația din cererea prealabilă precum că „nu am avut nici o posibilitate reală de a participa la acea ședință” este una eronată, deoarece Consiliul Audiovizualului a asigurat posibilitatea participării în cadrul ședinței.

„Reforma Art” SRL, în cererea prealabilă, mai susține: „Mai mult, art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale se referă la un număr limitat de producții media: programele audiovizuale de știri; de debateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală. Consiliul Audiovizualului a supus examinării un interviu, program de autor, prin care s-a enunțat poziția unei persoane asupra războiului nedrept, ilegal și antiuman din țara sa! Acest interviu nu este cuprins în lista exhaustivă a programelor audiovizuale stabilite de norma legală citată, fiind o extindere nejustificată și ilegală a obiectului de reglementare a acestei prevederi în scopul obținerii unei sancțiuni. Însă, legea nu permite extinderea normelor legale prohibitive asupra altor fapte, neprevăzute de aceasta!

Pe de altă parte, în esența sa, abaterea imputată s-a rezumat la altceva – la faptul că în cadrul interviului de autor și-a expus poziția liber un jurnalist, iar aceste expresii au purtat un caracter critic față de războiul de genocid dus de Federația Rusă și de conducerea acestei țări cu tentă teroristă, iar Consiliul Audiovizualului a luat rolul de apărare a intereselor acestui stat, chiar dacă este plătit din bugetul Republicii Moldova.

Această libertate de exprimare a fost supusă restrângerii ilegal de către Consiliul Audiovizualului prin sancționarea postului Jurnal TV, iar raționamentele formulate de unii membri ai Consiliului Audiovizualului pentru instituirea acestor restrângeri s-au rezultat la afirmații total eronate.

Amintim, cu această ocazie, că libertatea de exprimare este un drept fundamental al individului, cu o aplicație specifică în domeniul mass-media, ocrotit ca atare de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (art. 10 CEDO), din a cărei jurisprudență constantă reiese importanța deosebită a libertății presei în orice societate democratică.

La nivel național, art. 3 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare oferă tuturor persoanelor dreptul la libertatea de exprimare. Un rol special în acest sens îl are presa, care are sarcina de „câine public de pază” al democrației, libertatea de exprimare a căreia, totodată, este generată și prin prisma art. 4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Din acest motiv, libertatea de exprimare a mass-media se bucură de garanții suplimentare prevăzute de art. 11 alin. (3), art. 13 alin. (1), art. 28 alin. (2) din Legea menționată. Libertatea de exprimare cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Jurisprudența CEDO a delimitat trei categorii principale de exprimare – politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță protecției exprimării politice, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general. Or, dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei informații sau „idei”, care sunt primite în mod favorabil sau privesc ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și al celei care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității.

Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare jurnalistică mai acoperă și posibile recurgeri la exagerări sau chiar provocări (Hotărârea CEDO din 24.02.1997 în cazul *De Haes and Gijssels c. Belgiei*, §47). Atunci când persoana dorește să răspândească o informație, Statul nu poate dicta sau critica forma în care această informație este răspândită.

Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Totodată, art. 31 din Codul administrativ prevede că actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate. Această obligație este prescrisă expres și

prin art. (15) alin. (1) din Codul serviciilor media audiovizuale: decizia Consiliului Audiovizualului privind aplicarea sancțiunii este motivată.

La caz, alineatul (3) al art.3 din Legea cu privire fa libertatea de exprimare, prevede 3 condiții pentru restrângerea libertății de exprimare: restrângerea să fie prevăzută de lege, să urmărească unul sau mai multe din scopurile indicate în acest aliniat și să fie „necesară într-o societate democratică”, acestea urmează să fie interpretate în lumina jurisprudenței CEDO.

Astfel, restricțiile enumerate trebuie să fie interpretate în mod restrâns, iar necesitatea lor trebuie să fie motivată convingător, pe lângă faptul că acestea trebuie să fie legale și să urmărească un scop legitim. Or, orice hotărâre judecătorească sau act care limitează libertatea de exprimare trebuie să conțină motive suficient de clare de ce o asemenea restrângere este necesară. Această proporționalitate implică punerea în balanță de apreciere, pe de o parte, a interesului public protejat și, pe de alta parte, a dreptului la libera exprimare într-o societate democratică.

În contradictoriu cu aceasta, prin decizia contestată Consiliul Audiovizualului nu a motivat necesitatea restrângerii drepturilor noastre, la general, și ale persoanei intervievate, în special, la libera exprimare, în condițiile în care nu a existat, în fapt, o încălcare a vreunui drept al unui terț și persoanele vizate au avut posibilitatea de a comunica publicului larg poziția sa asupra subiectului de interes public abordat, inclusiv prin înaintarea de cereri de acordare a dreptului la replică.

Coroborând situația dată cu faptul că însăși învinuirea este una vagă, incertă și ambiguă, atestăm că actul administrativ este vădit neîntemeiat și pasibil de anulare integrală. În asemenea circumstanțe considerăm că nu am comis vreo încălcare în sensul prevăzut de art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale.

În această ordine de idei, atestăm că potrivit principiului preeminenței dreptului, ce constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6 par. 1) al CEDO (cauza Roșca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005 § 24), sancționarea de către o autoritate publică a unei persoane pentru comiterea unei pretinse abateri de la obligațiile impuse prin Lege nu poate fi realizată prin derogare de la normele ce impun autorității respective obligația de a examina cazul multiaspectual și de a-și baza decizia de condamnare pe probele ce dovedesc integral întrunirea tuturor elementelor constitutive ale încălcării incriminate, inclusiv prin prisma principiilor instituite de evaluarea activității, astfel încât derogarea de la aceste cerințe contravine principiului nominalizat și, astfel, atrage necesitatea anulării unei astfel de decizii.

Astfel, prin argumentele expuse supra am evocat gravele abateri de la procedura legală, care afectează în totalitate legalitatea actului administrativ contestat, temeiuri ce sunt suficiente pentru orice observator independent, de a recunoaște și declara nul atât actul contestat, cât și sancțiunea aplicată în baza acestuia”.

Cu referire la aceste afirmații este de menționat că „Reforma Art” SRL a fost sancționată pentru încălcarea art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, cu avertizare publică. Conform acestor prevederi, furnizorul de serviciu media are obligația ca în cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală să evite orice forme de discriminare.

Este de menționat că programul „Ora expertizei”, difuzat de serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, este un program de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală, respectiv este un program din categoria celor menționate la art. 13 alin. (6) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Mai mult, Convenția europeană a drepturilor omului statuează, la articolul 14, că interzice discriminarea în baza criteriilor protejate de acest articol sau orice altă situație.

Legislativul Republicii Moldova, în anul 2012, a adoptat Legea nr. 121/2012 *Cu privire la asigurarea egalității*. Scopul acestei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar.

Prin noțiunea de „discriminare” se înțelege orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate în Legea nr. 121/2012, sau pe criterii presupuse.

Prin urmare, în cadrul programului „Ora expertizei” nu a fost asigurată respectarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, și anume nu a fost evitată discriminarea pe criteriul de naționalitate. Ba mai mult, au fost utilizate etichetări, chiar și de către moderatorul programului.

Respectiv, Consiliul Audiovizualului nu a sancționat furnizorul de servicii media „Reforma Art” SRL pentru ce a spus jurnalistul ucrainean Dmitry Gordon, sancțiunea a fost pentru faptul că „Reforma Art” SRL nu a asigurat în cadrul programului evitarea oricăror forme de discriminare.

Mai mult ca atât, în cadrul ședinței, membrii Consiliului Audiovizualului au argumentat în ce constă încălcarea admisă, spre exemplu vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, a declarat că este vorba despre un context specific, însă acesta nu exonerează jurnalistul din Republica Moldova, care nu este o țară beligerantă, să-și îndeplinească misiunea, în primul rând de informare corectă, și să nu admită în emisiuni, interviuri, reportaje, orice produs jurnalistic pe care îl face exagerări, fraze sau abuzuri informaționale sau care pot provoca panică sau unele sentimente nedorite în societatea moldovenească. Astfel, acest interviu a fost înregistrat și într-un singur caz a fost estompat un cuvânt licențios, respectiv a fost posibil, nefiind vorba de o transmisiune în direct. În context, Ana Gonța a opinat că problema este comportamentul jurnalistului nostru și, în pofida faptului că este vorba despre o țară beligerantă, interviuatul nu este un cetățean simplu și nici măcar un oficial, ci este tot un jurnalist, care știe foarte bine ce înseamnă corectitudinea în informare. Prin urmare, vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, a remarcat că problema jurnalistului nostru este că nu a intervenit.

În opinia Anei Gonța, jurnalistul trebuie să stăpânească bine subiectul, deoarece războiul este o temă dificilă de abordat și în momentul în care s-au făcut afirmații inadmisibile în raport cu poporul rus, capabile să instige, într-un fel, la intoleranță față de acest popor sau naționalitate, nu este ceva în regulă ca un jurnalist să tacă și să nu intervină în acel moment. Astfel, Ana Gonța consideră că, punându-ne în locul cetățeanului moldovean, care, eventual, are niște sentimente mai puțin tolerante față de naționalitatea rusă și auzind acest interviu, el și le-a întărit, și asta nici într-un caz nu a instigat la bunătate și unitate, și invers, cetățenii beneficiari de informații care simpatizează naționalitatea rusă s-au ales în urma acestui interviu cu o intoleranță și mai mare față de Ucraina și ucraineni. În Republica Moldova, acest lucru nu ajută la o informare corectă și dezvoltarea unei toleranțe și coeziuni sociale. În acest sens, vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, a reamintit că există un Cod de conduită al radiodifuzorilor, aprobat printr-o decizie mai veche de Consiliul Audiovizualului, care spune foarte clar că moderatorul în emisiunile sale este obligat să evite orice formă de limbaj injurios, care poate instiga la violență, ură etc.

Ca urmare a dezbaterilor publice, în temeiul prevederilor art. 73-75 din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 și ale Codului administrativ, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A respinge cererea prealabilă din 10 mai 2022 (completată la 30 mai 2022), depusă de „Reforma Art” SRL, ca neîntemeiată (PRO (5) – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA; CONTRA (1) - E. RÎBCA).
2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția juridică și reglementări.
3. Prezenta decizie intră în vigoare la momentul adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU